

UZASADNIENIE

Użytek ekologiczny „Meandry rzeki Rudy” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego Nr 50/08 z dnia 25.07.2008 r. w celu ochrony wartości związanych z działalnością wód płynących takich jak terasy rzeczne, starorzecza, unikalne współczesne koryto meandrowe rzeki odsłaniające osady różnego wieku oraz ochrony stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Nadzór nad użytkowaniem sprawuje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Jest to obszar prawnie chroniony na podstawie art. 44 ustawy o ochronie przyrody.

Do Urzędu Miasta Rybnika wpłynął wniosek Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. o wyrażenie zgody na odstępstwo od zakazów wprowadzonych Rozporządzeniem Nr 50/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 lipca 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Meandry rzeki Rudy” w gminie Rybnik w związku z przekroczeniem w/w użytku ekologicznego projektowaną budową gazociągu wysokiego ciśnienia DN700 MOP 8,4 MPa relacji Racibórz-Oświęcim wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi oraz budową Systemowej Stacji Redukcyjno-Pomiarowej SSRP Suszec wraz z odgałęzieniem DN300 MOP 5,5 MPa. Inwestycja przewiduje przebieg przez użytk ekologiczny na odcinku o długości około 295 m i dotyczy zgody na następujące odstępstwa od zakazów:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
2. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
3. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
4. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów.

Z załączonej do wniosku dokumentacji wynika, iż planowana inwestycja przebiegać ma przez użytk ekologiczny „Meandry rzeki Rudy” na odcinku ok. 295 m. Przekroczenie rzeki Rudy zostanie wykonane metodą bezwykopową (odcinek o długości 118 m), bez naruszenia koryta i brzegów rzeki, a podczas realizacji nie dojdzie do zmiany stosunków wodnych. Komory dla wykonania gazociągu o wymiarach ok. 21x5 m (nadawcza) i ok 5x5 m (odbiorcza) zlokalizowane będą w odległości minimum 3 m od górnej krawędzi skarp rzeki. Na obszarze użytku ekologicznego zlokalizowana ma być również komora odbiorcza o wymiarach ok. 5x5 m wraz z odcinkiem bezwykopowym o długości 10,7 m dla fragmentu przekroczenia drogi wojewódzkiej nr 920 ulicy Rudzkiej. Pozostała część odcinka gazociągu o długości 166,3 m na obszarze w/w użytku zostanie wykonana wykopem otwartym. Prace wykonywane podczas budowy gazociągu zredukowane mają być do minimum, w ściśle określonym terenie – w pasie budowlano-montażowym tak, aby ograniczyć ingerencję w obszar użytku ekologicznego i polegać mają na wycince drzew i krzewów, zdjęciu humusu i zabezpieczeniu przed zmieszaniem z pozostałą masą ziemną z wykopu (do powtórnego wykorzystania), zrobieniu wykopu, ułożeniu gazociągu, zasypaniu wykopu i uporządkowaniu terenu. Wyżej opisane oddziaływania będą jedynie okresowe, a teren po zakończeniu prac budowlano-

montażowych zostanie uporządkowany i przywrócony do stanu pierwotnego. Nie dojdzie zatem do trwałego zniszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia obszaru, a koryto i brzegi rzeki nie zostaną naruszone.

Ze względu na fakt, iż na terenie Miasta Rybnika odbiorcą gazu będzie Elektrownia Rybnik, planowane przedsięwzięcie stanowi inwestycję celu publicznego. Objęta wnioskiem inwestycja jest bowiem przedsięwzięciem o znaczeniu lokalnym i stanowi realizację celów publicznych, o których mowa w art. 6 pkt.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.) - celem publicznym jest m.in. budowa i utrzymywanie urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji gazów, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Jednakże przekraczany gazociągiem obszar leży w granicach terenu objętego ochroną prawną – użytku ekologicznego „Meandry rzeki Rudy”. Wnioskodawca zapewnił o braku alternatywnych rozwiązań przebiegu gazociągu. Przebieg trasy na południe od obecnej byłby niemożliwy ze względu na istniejące zabudowania dzielnicy Stodoły oraz sztuczny zbiornik wodny „Zalew Rybnicki”. Przesunięcie na północ, w stosunku do obecnego gazociągu, byłoby równoznaczne z wydłużeniem trasy gazociągu na terenach leśnych, prowadzeniem gazociągu nierównoległe do istniejących dróg leśnych, zwiększeniem wycinki drzew i pozostawieniem fragmentów lasu, na których byłoby niemożliwe prowadzenie gospodarki leśnej. Ponadto ominięcie użytku ekologicznego ze względu na istniejącą niweletę terenu tj. dużą skarpe przy drodze wojewódzkiej nr 920, a co za tym idzie znaczną różnicę wysokościową pomiędzy drogą wojewódzką, a rzeką Rudą byłoby obarczone wysokim ryzykiem realizacyjnym związanym z wykonaniem przekroczeń bezwykopowych. Byłby też problem z dojazdem do komory po wschodniej stronie rzeki, jak również do komory po zachodniej stronie torów kolejowych ok. 300 m lasu – drogi dojazdowe wymagałyby wycinki znacznej ilości drzew i krzewów. Przy drodze wojewódzkiej konieczne byłoby wyprofilowanie skarpy (znaczny zakres prac ziemnych, w bardzo bliskim sąsiedztwie rzeki Ruda). Zastosowanie w tym rejonie technologii Horyzontalnego Przewiertu Kierunkowego (HDD) wiązałoby się z koniecznością wycinki drzew na długości ok. 800 m i szerokości ok. 25 m pod lirę HDD, jak również wycięcia lasu w rejonie drogi wojewódzkiej na potrzeby placu maszynowego o wymiarach ok. 80x60 m. Dodatkowo przy omawianym rozwiązaniu niezbędne byłoby uzyskanie odstępstwa Ministra w zakresie braku możliwości zastosowania rury osłonowej pod linią kolejową (przy długiej metodzie bezwykopowej zastosowanie rury osłonowej jest technologicznie niemożliwe). Zatem przyjąć należy, że brak jest alternatywnych rozwiązań przebiegu gazociągu.

Zgodnie z art. 45 ust. 2 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody - zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody. Wnioskodawca wykazał brak możliwości alternatywnych rozwiązań przebiegu przedmiotowego gazociągu, w sposób omijający użytek ekologiczny „Meandry rzeki Rudy”. Trasę zaprojektowano uwzględniając wiele czynników, m.in. ustalenia z władzami terenu, lokalizację terenów górniczych, uwarunkowania środowiskowe, możliwości techniczne realizacji, obowiązujące przepisy formalno-prawne oraz

lokalizację przyszłych odbiorców gazu. Właściwym do podjęcia przedkładanej uchwały jest Rada Miasta Rybnika pomimo, iż przedmiotowy użytek ekologiczny został powołany przez Wojewodę Śląskiego w 2008 r. W 2009 r. znowelizowano ustawę o ochronie przyrody ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz.U. z 2009 r., poz. 753 – art. 21), gdzie radzie gminy w miejsce wojewody, powierzono ustanowienie lub zniesienie form ochrony przyrody takich jak: pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo- krajobrazowe.